

CHRONICLE

WWW.STUDENTSUMMIT.CZ

16. ÚNORA 2013

4/XVIII

Jak docílit
svých zájmů

7

Příčiny katastrofy
Aralského jezera

12

Obálková aféra
Věcí veřejných

13

Zuzana Netolická

Programová koordinátorka

Milé delegátky, milí delegáti,

dovolte mi přivítat vás na čtvrtém přípravném setkání. Hlavním tématem dnešního dne je problematika surovinových zdrojů. Té se bude věnovat dopolední panelová diskuze, vaše plenární projevy a toto vydání Chronicle. Setkáte se s ní také v různých podobách ve svých Modelech a orgánech, protože se stala pro letošní ročník společným bodem agendy. A proč právě surovinové zdroje? Jedním z cílů Pražského studentského summitu je otevírání zajímavých a aktuálních témat, a tím suroviny bezpochyby jsou. Už jen fakt, že se této oblasti ve své agendě věnují nejrůznější mezinárodní organizace, svědčí o důležitém postavení surovinových zdrojů v dnešním světě. Stačí si vzpomenout, jak často slyšíme v poslední době o konfliktech rozpoutaných kvůli surovinám, obyvatelích, kteří nemají přístup k pitné a nezávadné vodě či prognózách o vyčerpání světových zásob ropy. V dnešním vydání Chronicle najdete jak články zabývající se surovinovými zdroji a energetikou (například o dostavbě jaderné elektrárny Temelín či perspektivách střední Asie), ale i vaše oblíbené rubriky jako Úhel pohledu či Delegátský duel. A to nemusí být všechno. Pokud byste i vy měli chuť přispět do Chronicle a vyhrát zajímavou cenu článkem o nerostných surovinách, stačí se zapojit do esejistické soutěže s Metropolitní univerzitou Praha. Tématem jsou „Dopady rozvoje těžby břidlicového plynu na energetickou bezpečnost Evropy.“

Doufám, že se vám workshop bude líbit a přejí hezké čtení.

Jak na hlad po surovinách?

Kde najdou velké ekonomiky surovinu pro svůj růst?

danielbrehulak.com

Nerostné suroviny jsou dnes konfliktním prostorem. Zkušenosti ukazují, že téměř každá surovina se může stát politickou a hospodářskou zbraní – a proto si každá země, co chce hrát prim na světové úrovni, snaží zajistit bezproblémový přístup k surovinám.

Velký růst poptávky po surovinách, označovaný přímo za hlad, patří k hlavním jevům dneška. Industrializace třetího světa, globální vzestup životní úrovně i rychlá technologická proměna posledních let, to vše stihlo v uplynulém

desetiletí převrátit situaci – bývalí velcí vývozci surovin se změnili ve velké dovozce, zatímco se závislost na vývozu nerostných surovin stala pro ekonomiky většiny zemí neřešitelným prokletím.

» pokračování na str. 4

Temelínská geopolitika

Rozroste se na čtyři reaktory?

atominfo.cz

Skupina ČEZ na svých webových stránkách předkládá celý výčet pozitiv dostavby 3. a 4. bloku jaderné elektrárny Temelín. Největší energetický zdroj České republiky by se tímto téměř zdvojnásobil a konečně by dosáhl podoby předestřené ve svých původních plánech. Co ale znamená dostavba dvou bloků na poli jaderné energetiky a mezinárodních vztahů České republiky? Nepřináší více negativ nežli pozitiv?

Neprve se podívejme na firmy ucházející se o provedení stavby. Jedná se o tradiční konkurenty geopolitické jaderné scény. Naposledy se například utkali o výstavbu jaderné elektrárny u města Sanmen,

ležícího jižně od Šanghaje. V boji o projekt daleko většího rozměru, kdy daná elektrárna vznikne tzv. „na zelené louce“, porazil americký Westinghouse ruský Atomstrojexport.

» pokračování na str. 5

OBSAH

- 2 Úhel pohledu
- 3 Hosté IV. workshopu
Rychlokurz
mezinárodního práva:
Odpovědnost chránit
- 4 Suroviny a energetika:
Hlad po surovinách
- 5 Temelínská geopolitika
Jádro v EU po Fukušimě
- 6 Ekonomika :
Inovace v oblasti
přenosových soustav
Delegátský duel
- 7 Jak být dobrým
delegátem: Vyjednávání
Bývalí účastníci:
Tomáš Lindner
- 8 Model OSN
- 11 Model NATO
Model EU
- 12 Komentář:
Americká lekce
z demokracie
Zaostřeno na:
Aralské jezero
- 13 Velké kauzy žurnalistiky:
Obálky Věcí veřejných
- 14 Letem světem:
Jazykový kurs v Anglii
Na okraji světa:
Arktida

TIRÁŽ

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz; šéfredaktor: Kristián Léko, tel.: 604 367 456, e-mail: chronicle@amo.cz; zástupkyně šéfredaktora: Šárka Ošťádalová; redakce: Martina Brázdová, Laura Havlová, Matouš Hruška, Iveta Moravcová, Zuzana Procházková, Barbora Obračajová, Jan Pivoda, Thu Thuy Truong, Lenka Vavrošová, Iveta Zetochová; fotografie: Martin Kalfař, Klára Procházková, Matuš Škorík, Michal Janata, Karel Havlík; technická spolupráce: Michal Long. Prezentované názory nemusí vyjadřovat stanovisko redakce (vydavatele).

Úhel pohledu

1. Co očekáváte od nově zvoleného prezidenta Miloše Zemana?

2. Jak se stavíte k otázce vojenských zásahů třetích stran do vnitrostátních záležitostí, tzv. preventivních válek?

MARKÉTA PTÁKOVÁ

Model OSN

1. Od nového prezidenta očekávám, že především postaví zájmy své země nad zájmy vlastní. Stejně tak názory, které prezentuje jako veřejná osoba, by měly být v souladu s většinovým smýšlením společnosti, neboť zahraniční média velmi často ztotožňují názor hlavy státu s názorem občanů.

2. S intervencí třetích stran proti vnitrostátním problémům nemohu souhlasit. Spolu s vojenskou pomocí přichází i ideologie a přenos názorů, které ovšem není možno v dané zemi aplikovat a to vzhledem k rozdílným tradicím a kultuře té dané země. Preventivní války by dle mého názoru měly být posledním možným řešením, a to pouze pokud by ona země reálně ohrožovala jiné státy.

VÍTĚZSLAV TRAUŘIG

Model OSN

1. Nový prezident by měl obecně především společnost znovu spojit. Nemáme prezidentský systém, takže prezident je spíše postavou, o kterou by se národ měl opřít. Postavou, která nás bude zastupovat, má být našim vzorem. Měl by to být v první řadě státník a až potom politik. Teď již můžeme říct, že náš nový prezident, Miloš Zeman, bude s nejvyšší pravděpodobností spíše český než světový. Ovšem přál bych si, aby se více zaměřil na reprezentaci v zahraničí než na vnitropolitické záležitosti.

2. Tady hodně záleží na konkrétní situaci. Může se jednat o stav, kdy jsou například zásadním způsobem porušována základní lidská práva. To bych se přiklonil k řešení třetí stranou, ekonomickou pomocí, mírovými programy či i vojáky. Ovšem existují menší problémy, zvláště spíše ekonomičtějšího rázu, jaké se nacházejí i v zemích jako jsou USA, a tam se do těchto záležitostí takříkajíc také

neplete nikdo další a do případů tohoto typu zásahy třetích stran nepatří.

VOJTĚCH KONEČNÝ

Model EU

1. Celá kampaň obou kandidátů je od konce prvního kola nafukována do podoby obrovských bublin, což se odráží i na mém vcelku nízkém očekávání. Doufám, že Miloš Zeman využije své možnosti promluvit v Poslanecké sněmovně k realizaci těch mála rozumných opatření, která navrhuje. Prezident by měl, dle mého názoru, být komentátorem a moderátorem politických, ale i společenských sporů. U tohoto úkolu si nejsem jist, zdali se jej pan Zeman zhostí dostatečně reprezentativně.

2. Téma vojenských zásahů třetích stran je v dnešním globálním světě stále více aktuální, neboť silné státy a mezinárodní organizace cítí povinnost být zainteresovány v průběhu a řešení probíhajících konfliktů. Vojenský zásah by měl být veden za účelem znovunastolení rovnováhy a míru, což se samo o sobě do určité míry vylučuje. Jsou zde i jiné cesty, jak daný problém vyřešit bez použití zbraní i ve chvíli, kdy selže demokracie.

JITKA RICHTEROVÁ

Model NATO

1. Výsledkem voleb jsem zklamaná, ale nikoli překvapená. Jelikož za hlavní roli prezidenta pokládám integraci a reprezentaci národa, domnívám se, že to bude mít pan Zeman velmi obtížné, protože výsledky byly těsné a Miloš Zeman je výrazně vyprofilovaná osobnost, která bude muset přesvědčit i zbytek národa o právoplatnosti své pozice. Přesto očekávám, že jako člověk inteligentní a politicky zkušený se své role ujme zodpovědně a precizně.

2. Na vojenské intervence třetích stran nemám všeobecný názor, snažím se je spíše posuzovat příkladem od příkladu, protože zkušenosti se různí. Obecně se však přikláním k myšlence „responsibility to protect“ a domnívám se, že bychom k rozsáhlým zločinům proti lidskosti neměli zůstat lhostejní a domnívat se, že nás se tento problém netýká pouze proto, že se odehrává na druhé straně zeměkoule. Protože věřím, že nám záleží na tom, v jakém světě žijeme, a tak se nás i toto týká a měli bychom se angažovat. Ne vždy ale nutně vojensky.

Hosté IV. workshopu

idnes.cz

JAN HOLLAN

Pracuje v CzechGlobe – Centru výzkumu globálních změn AV ČR. Vyučuje na Fakultě stavební Vysokého učení technického v Brně. Zaměřuje se na otázku změn klimatu, problematiku technologie pasivních toků, především hospodaření s energiemi. Zároveň se věnuje prevenci světelného znečištění.

stestivakci.ic

PETR MARTINOVSKÝ

Vyučuje na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Zabývá se problematikou bezpečnostních studií, především otázkami energetické a enviromentální bezpečnosti ve středoevropském regionu a bezpečnostními hrozbami vznikajícími globálními změnami klimatu.

ceskapozice.cz

JAN ŽIŽKA

Český novinář, aktuálně je zástupcem šéfredaktora informačního webu Česká pozice. Má zkušenosti ze zahraničních rubrik několika českých deníků. Zaměřuje se především na ekonomickou problematiku, zejména na oblast energetiky a finanční politiky.

INZERCE

KDE BUDETE ZA PÁR LET VY?

PŘIHLASTE SE NA OBOR
MEZINÁRODNÍ VZTAHY
A EVROPSKÁ STUDIA
A ZJIŠTĚTE TO!

Absolvent MUP
Robert Batěk

Štábní pracovník
Operační velitelství NATO
Brunssum, Nizozemsko

www.mup.cz

RYCHLOKURZ MEZINÁRODNÍHO PRÁVA

Odpovědnost chránit aneb R2P

Je státní suverenita neomezená? Může si vláda a představitelé státu dělat se svými obyvateli, co chtějí, anebo je tu snad nějaké omezení?

Pozorný čtenář si jistě vzpomene, že v druhém dílu rychlokurzu byl zmíněn jeden velmi podstatný termín, a sice „princip suverénní rovnosti“. Státy jsou si rovny a jsou na svém území suverény. Kdo by si ovšem myslel, že toto automaticky vede k závěru, že si mohou na svém „hřišti“ hrát dle jakýchkoliv pravidel, ten se v myslí pravděpodobně vrátí o pár desetiletí zpět do historie. Moderní mezinárodní společenství i právo již neberou masivní porušování lidských práv na území toho či onoho státu na lehkou váhu. Co ale vlastně mohou dělat? A jak s porušováním lidských práv souvisí ona zmíněná odpovědnost na ochranu?

KDYŽ STÁT SELŽE

Mezinárodní společenství poměrně dlouho diskutovalo o otázce, zda je či není možné v případě, kdy stát masivně porušuje lidská práva, do suverenity takového státu zasáh-

nout – např. ozbrojenou intervencí. Nový směr nabralo dění v 90. letech po krutostech, které přinesly občanské války ve Rwandě a Bosně. Dosavadním výsledkem bylo vytvoření principu odpovědnosti za ochranu (responsibility to protect = R2P). Tedy, primární zodpovědnost za ochranu svých obyvatel a jejich lidských práv leží na státu, ovšem v situaci, kdy stát zcela očividně v této své povinnosti selhává, přechází „břemeno“ na mezinárodní společnost. Ta by se měla snažit řešit situaci především mírovými a podpůrnými prostředky. Ozbrojenou intervencí umožňuje R2P až jako poslední možnost v těch nejzávažších a nejvážnějších případech porušování lidských práv (zločiny proti lidskosti, válečné zločiny, genocidu a etnické čistky).

CO NA TO RADA BEZPEČNOSTI

Dlouho diskutovaným tématem byla otázka, zda pro aplikaci principu R2P bude či ne-

bude zapotřebí svolení Rady bezpečnosti OSN. Odpůrci začlenění souhlasu Rady argumentovali, že vzhledem k politickému charakteru Rady je velice pravděpodobné, že se většina akcí zastaví na faktu, že nebude možné najít politický konsenzus mezi stálými členy s právem veta. A mezinárodní společenství tak bude mít, co se ozbrojené intervence týče, svázané ruce. Zastánci podmínky autorizace Radou naopak upozorňovali, že bez bezpečností „záruky“ v podobě souhlasu Rady by mohl být princip lehce zneužíván a obměňován podle aktuálních libůstek různých států. Jistě není velkým překvapením, že vzhledem k poněkud konzervativnější nátuře mezinárodního práva byla možnost použití principu R2P nakonec zakotvena pouze pro situace, kdy Rada své svolení dá. Zda jsme se tak obloukem opět nedostali do situace, ve které jsme již byli, to už je jiná otázka.

ŠÁRKA OŠŤÁDALOVÁ

TÉMA VYDÁNÍ: SUROVINY A ENERGETIKA

Jak na hlad po surovinách?

Ropná plošina

bp.blogspot.com

» pokračování ze str. 1

SOUČASNÉ TRENDY

Tyto změny stojí v pozadí dnešních debat o energetické, surovinové, potravinové či vodní bezpečnosti, které pohání situace, kdy všichni lační po surovinách. Vznikají nové surovinové aliance mezi hladovými spotřebiteli a významnými producenty v rozvojových zemích (v poslední době např. Čína a Guinea v odvětví bauxitu nebo Jižní Korea s Madagaskarem v oblasti biopaliv) i nové mezinárodní kartelové dohody o surovinách (např. dva roky starý GASPEC, což je organizace exportérů plynu).

Současně dochází k posílení sebevědomí zemí, které jsou vybaveny nerostnými surovinami – pro Evropu typicky Rusko. Dnes tak může být nerost jednou vhodný k politické diskriminaci, jež může vyústit v embargo či hospodářskou válku, často se však

může stát i prostředkem k navázání nové spolupráce a integračním faktorem – vždyť právě dohoda v oblasti uhlí a oceli stála u počátků evropské integrace. Jenže na druhé straně spolupráce producentů ropy způsobila v 70. letech jednu z nejvážnějších hospodářských krizí.

ASIJSKÁ ZKUŠENOST

Přístup ke zdrojům surovin si dlouhodobě zajišťují zejména východoasijské země, a to s logikou hodnou těch nejlepších šachistů. Právě šikovná surovinová strategie je důvodem, proč se tato oblast tak dynamicky rozvíjí a proč si říká o to, aby se s ní počítalo jako s regionem, který bude udávat hospodářský běh světa. Každý stát, který chce udržet fungující ekonomiku, se musí vypořádat se surovinovým hladem.

Vzorem pro surovinovou politiku je Japonsko – už desetiletí provádí geologické

průzkumy za japonské peníze dle přání vlády dané země. A nejenom to, japonská agentura připraví těžbu a vše postaví, zdarma proškolí personál, jmenuje do vedení místní politiky a profit dělí padesát na padesát. Pro mnohé země, od Vietnamu po Ekvádor, je to skvělá nabídka. Čína dnes tuto strategii zdařile napodobuje. Jen jaksi méně delikátně, etabluje se v řadě afrických zemí, a to nejen těch, které jsou bohaté na zdroje ropy, ale i v případě dalších surovin – ve výsledku již Čína v řadě zemí vyšachovala země Evropy a Spojené státy.

SEBEVĚDOMÍ NEVĚSTY

Změny posledních pár let dosud většina politiků nezaznamenala, ale svět není takový, jaký by ho třeba Evropa chtěla mít. Soupeření o zdroje je realitou a rychle narůstá diplomatická cena nevěst s bohatým surovinovým věnem – a nedivme se, že s přibývajícím počtem nápadníků roste i sebevědomí surovinami hojně vybavených zemí. Ostatně, které země se dnes projevují stále hlasitěji na mezinárodním poli? Brazílie, Írán, Venezuela?

Seminář etikety

Máte chuť si osvojit praktické dovednosti, které jsou zapotřebí při vystupování i mimo jednací místnost? Chcete zjistit, jak se máte správně chovat ve společnosti? Tak neváhejte a přijďte se podívat na druhou část oblíbeného semináře etikety.

Kdy? 8. 3. 2013

Kde? Americké centrum

Více informací v systému Fox.

INZERCE

Každé pondělí inspirativní čtení

Autorské články o české a zahraniční politice, ekonomice, problematice korupce, společenských tématech, vědě, kultuře a trendech.

Přední investigativní osobnosti novinářského světa.

RESPEKT
www.respekt.cz

Ondřej Kundra

Karolína Vránková

Erik Tabery

Pavel Turek

Temelínská geopolitika

» pokračování ze str. 1

V českém kontextu Westinghouse, americká firma s japonskými majiteli, nabízí revoluční a ještě téměř neozkoušenou technologii reaktoru AP1000. Dále pak dle filozofie „Nakupujeme tam, kde stavíme“, uzavřel dohodu například s Vítkovicemi, Metrostavem, I&C Energo a.s. či s Hutními montážemi. Každá takováto spolupráce jen zvyšuje šance na získání tendru, nicméně je mimořádně diskutabilní, zdali by Westinghouse dosáhnul slibovaného sedmdesátiprocentního podílu českých firem, když při stavbě v čínském Sanmenu je lokálně zajištěno něco málo přes 40 % celkové práce.

RUSKÝ GIGANT

Atomstrojexport v soutěži o zisk tendru figuruje v konsorciu s firmami Škoda JS a Gidropress, které jsou všechny podřízeny ruské státní firmě Rosatom. I tento gigant

sází na spolupráci s lokálními firmami a nabízí reaktory MIR, osvědčené praxí v „malých“ elektrárnách. Oproti americkým úmyslům experimentovat preferují Rusové bezpečnost před inovací. Proti ruskému zájemci ale mluví minimálně dvouleté zpoždění stavby referenčního projektu v Novovoroneži. Americký konkurent mívá lhůty prodloužení zhruba poloviční.

PROBLÉM RAKOUSKO

Jaderná elektrárna Temelín je již tradičním kamenem úrazu, když přijde na jinak relativně harmonické vztahy mezi Českou republikou a Rakouskem. Momentálně se vláda spolkové země Horní Rakousy všemi možnými silami snaží zamezit případné dostavbě, a to především skrze ekonomický nátlak. Usiluje zejména o to, aby ústřední vláda ve Vídni a sousední Bavorsko garantovali zastavení jakýchkoli plánů na převo-

dovou soustavu mezi Temelínem a daným územím a tím zamezit potenciálnímu prodeji temelínského proudu. Žádné „oficiální“ plány na další blokádu hraničních přechodů, jak tomu bylo v roce 2007, ovšem zatím nejsou známy.

PRAVDA VÍTĚZÍ

Co nakonec může znamenat dostavba? Skloňovány jsou možnosti oscilace tržní ceny energie, negativní dopad na životní prostředí, ale i možnost motýlího efektu zadání zakázky na domovskou zemi vítězného či neúspěšného zájemce. Taky to může znamenat, že se do Freistadtu na rakouských hranicích zase jednou navrátí davy lidí s transparenty. Dít se toho bude ale v každém případě ještě hodně a prioritou zadavatelů české vlády zůstává, aby Češi byli skutečně u toho.

BARBORA OBRAČAJOVÁ

Jaderná legislativa EU po Fukušimě

Bezpečnost především

cnn.com

Jak reaguje na japonskou havárii legislativa Evropské unie? Jaké je postavení uskupení EURATOM v rámci EU? To se dozvíte díky partnerství Pražského studentského summitu s českým energetickým gigantom – společností ČEZ.

Po fukušimské havárii z března 2011 započala Evropská komise na základě mandátu Evropské rady spolu se Skupinou evropských jaderných regulátorů přezkum jaderné bezpečnosti na 132 reaktorech v rámci tzv. „stress testů“. Před jejich ukončením ztuhlila na začátku roku 2012 veřejnou konzultaci k posílení legislativního rámce EURATOM, jejíž výsledky stále

nejsou známy. Zatímco poznatky z testů se budou implementovat podle národních akčních plánů, hodlá Komise v polovině letošního roku přijít s návrhem revize sekundární legislativy. Evropské společenství pro atomovou energii bylo sice Lisabonskou smlouvou integrováno do Evropské unie, zůstalo ale nadále právně samostatným subjektem stojícím na samostatné smlouvě.

CITLIVÉ TÉMA

Problematická komunikace mezi Komisí a Skupinou evropských jaderných regulátorů po zveřejnění závěrečných zpráv „stress testů“ dokazuje, že jaderná energie je v EU vnímána jako značně citlivé a politické téma. Zatímco zprávu Skupiny Evropská rada vzala na vědomí, zařazení zprávy Komise na agendu Evropské rady se stále oddaluje. Směrnice 2009/71/EURATOM, přijatá po několikaletých jednáních, požaduje ve čl. 9 zprávu o implementaci poprvé v červenci 2014. Zkušenosti s aplikací a hodnota směrnice jsou tedy zatím nejasné. Ačkoli měla být členskými státy přejata do července 2011, začala Komise řízení s 12 státy pro nesplnění povinnosti, z nichž dvě odůvodněná stanoviska stále nebyla uzavřena. Kompetence v oblasti jaderné bezpečnosti je záležitostí národních regulátorů. Je ale jasné, že Komise revizi spojí s návrhem navýšení svých kompetencí v oblasti dozoru a harmonizace kritérií pro jadernou bezpečnost.

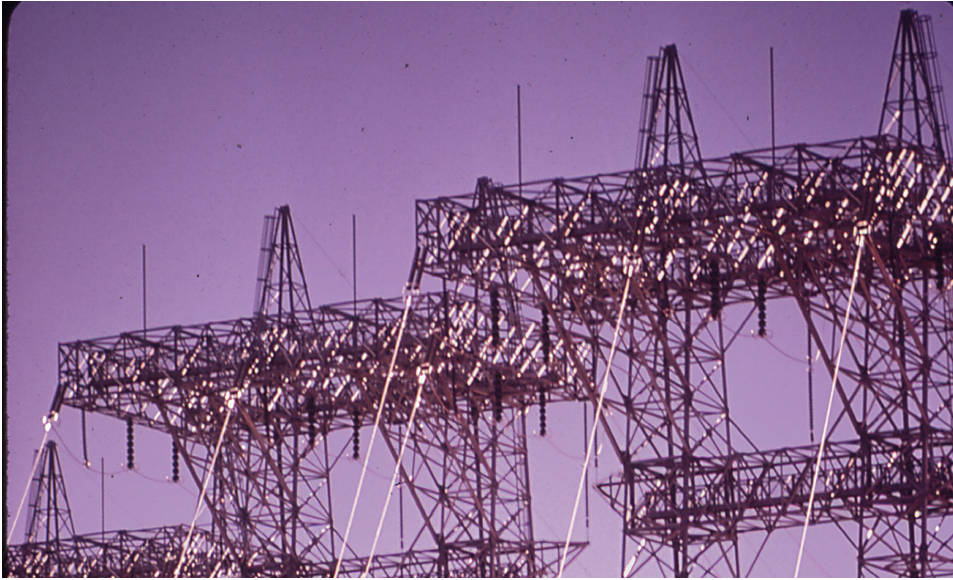
AMBICE A REALITA

Technická harmonizace již dávno probíhá pod vedením Asociace západoevropských jaderných dozorců. Ambicióznost návrhu a diskuse okolo něj ukáže, do jaké míry je jaderná bezpečnost otázkou čistě odbornou a do jaké široce politickou. Odborná veřejnost doufá, že věcné argumenty a řešení budou mít větší váhu a jaderná energie bude nadále vnímána jako stabilní nízkoemisní zdroj zajišťující energetickou bezpečnost a přispívající k plnění emisních cílů EU.

JAN PRÁŠIL, EXPERT ČEZ
REDAKČNĚ UPRAVENO

EKONOMIKA

Inovace v oblasti přenosových soustav

commons.wikimedia.com

V posledních letech se ve střeoevropských sítích stále častěji vyskytují provozně nepříznivé stavy, které jsou způsobovány vysokými tranzitními toky výkonů. Příčinami těchto tranzitních toků jsou stále se zvyšující instalované výkony obnovitelných zdrojů a narůstající mezistátní obchodní výměny elektrické energie.

Pro většinu provozovatelů přenosových soustav je velmi obtížné tyto provozně nepříznivé stavy řešit samostatně, protože příčiny mnohdy leží za hranicemi jimi řízených soustav. Aby tyto stavy bylo možné koordinovaně řešit bez ohrožení bezpečnosti provozu, založilo 11 střeoevropských provozovatelů přenosových soustav iniciativu „TSO Security Cooperation“. Jedním ze zakládajících členů byl také český provozovatel přenosové soustavy, ČEPS, a.s. V úzké spolupráci s národními regulačními úřady

jsou vyvíjena ekonomická pravidla přeshraničního redispečinku zdrojů použitelná pro odstranění provozně nebezpečných stavů.

SOUČÁSTKY SPOLUPRÁCE

Pro rychlou výměnu informací byl zprovozněn systém RAAS (Real Time Awareness & Alarming System). Dispečerům přenosových soustav poskytuje on-line informace o stavu soustav všech partnerů ve formě plánovaných a skutečných přeshraničních toků, exportu a importu a také další důležitá data.

Proces DACF se zase zabývá plánovanou výměnou informací každého provozovatele na následující den ve formě předpovědních modelů sítě. Po získání a spojení těchto modelů může každý člen již den dopředu zjistit výpočtem předpokládané fyzikální toky elektřiny a analyzovat tak chování sítě. Dále byl vyvinut proces IDCF, který umožňuje předpověď provozní na několik hodin dopředu v daném dnu.

Vytvořena byla také společná IT platforma, jež umožňuje provádění provozních výpočtů chodu sítě a také předpovídání provozních stavů na základě plánů příprav provozu. Toto zařízení bývá označováno jako CTDS. Poslední inovací je systém Telepresence, který umožňuje videokonferenční spojení mezi dispečinky jednotlivých provozovatelů.

VÝZNAMNÉ ZLEPŠENÍ

V současnosti čelí přenosové sítě nárůstu instalovaného výkonu obnovitelných zdrojů, nepredikovatelné a neřiditelné výroby z těchto zdrojů a tím i vzrůstajícím obchodům s elektřinou napříč Evropou. Tyto skutečnosti mají za následek zvýšený výskyt provozně nebezpečných stavů ohrožujících stabilitu dodávek elektrické energie. Díky moderním zařízením jsou provozovatelé přenosových sítí schopni lépe předvídat chování sítě, a tím i lépe čelit hrozbám přetěžování vedení, výpadkům nejvíce namáhaných prvků sítě a z toho vyplývajícím nebezpečí kaskádového dělení propojených soustav či black-outům a výrazně tak napomáhají zvýšení bezpečnosti provozu přenosové soustavy.

MARTIN GALETKA, EXPERT ČEPS
REDAKČNĚ UPRAVENO

DELEGÁTSKÝ DUEL

Jan Blahník
DELEGÁT RUSKA

Je závislost na strategických surovinách ohrožením bezpečnosti státu?

Měly by státy mít své zásoby nerostných surovin? Je bezpečnější využívat vlastní zdroje, nebo dovoz stát neohrožuje? Jak se na problematiku strategických surovin dívá Rusko a Togo?

Judita Zelbová
DELEGÁTKA TOGA

Závislost na strategických surovinách stát neohrožuje. Ruská federace dováží méně surovin, než těží na svém území, zároveň ale velké množství surovin vyváží. Rusko není závislé na ostatních státech. Kdyby mu někdo přestal dovážet suroviny, neznamenalo by to kolaps, nýbrž snížení vývozu a zvýšení závislosti na vlastních zdrojích. Rusko je ale velmi ekonomicky závislé na vývozu, riziko by bylo, kdyby státy přestaly ruské zdroje přijímat. Toto se ale v několika příštích dekádách nestane, protože státy ruské suroviny potřebují stejně, jako je Rusko potřebuje vyvážet. Pro každý stát je dobré, když má své vlastní zásoby, ale z pohledu ruského vývozu je velmi příznivé, že ostatní státy dostatečný počet zdrojů nemají.

Ohrožení státní bezpečnosti to rozhodně není. Pro každý stát je strategickou surovinou něco jiného a považovat tuto závislost za nebezpečnou je nesmyslné, neboť od strategických surovin se lze jen těžko odstříhnout. Z pohledu Toga mají tyto suroviny potenciál pro spolupráci s ostatními zeměmi, například v oblasti energeticky využitelných surovin. Togo tedy ve strategických surovinách nevidí nebezpečí, ale šanci pro získání nových obchodních partnerů. Togo je země otevřenou obchodu se zdroji, které má k dispozici a rádo je využívá k zisku spojenců. Každý stát by měl mít nějaké své zásoby, ale neměly by to být zásoby, které by země omezovaly v rozvoji prostřednictvím spolupráce s ostatními.

Vyjednáváme: diplomat stratég

Znáte své priority, už umíte napsat stanovisko a před plénem ho již bez problémů přednesete. Sami ale víte, že pro prosazení zájmů vaší země potřebujete mnohem víc, než jen šikovné diplomatické obraty. Ba ani ty vyjasněné cíle mnohdy nestačí. Právě umění totiž spočívá v tom, jak dokážete své oponenty „přechytračit“.

Delegáti nejsou jen anonymními zástupci malých a velkých států. Je nutné každého z nich identifikovat a zjistit, zda hraje s vámi či proti vám. Pak teprve můžete plánovat bitvu. Své spojence stačí držet si blízko a úzce s nimi spolupracovat, s oponenty je práce větší. Jsou-li dostatečně tvrdohlaví (a věřte, že ti obzvláště dobří budou), pak nezbyvá, než jim sebrat podporu a přehlasovat je. Řeč je o tzv. neutrálních státech – ty máte za úkol dostat na svou stranu.

SPOKOJENÝ DELEGÁT

Přesvědčit můžete v omezené míře všechny. Záleží pouze na správně zvolené strategii vyjednávání. Pojdme si tedy ukázat několik zajímavých triků, pomocí kterých vás bude vláda vaší země blahorečit.

Pamatujte, že každý stát má nějaký zájem. Můžou to být cíle v dané otázce konkrétní (přijetí dokumentu omezujícího dětskou práci), ale také cíle velmi obecné (dodržování lidských práv). Vaším úkolem je tyto zájmy zjistit a přesvědčit protistranu, že je dokážete naplnit.

PŘIPRAVIT, POZOR, PAL!

Začnete třeba otevřeným, transparentním jednáním. Stanovte si cíl, tlačte, buďte ofenzivní a především dobře argumentujte. Jakmile se vám podaří toho druhého přesvědčit o tom, že vaše navrhované řešení vyhovuje jeho záměrům, máte vyhráno.

Můžete jít ale ještě dál. Vezměte svůj původní požadavek a upřesněte ho. Přidáním detailů se tento požadavek čím dál tím víc blíží k vašim cílům a naopak se vzdaluje

od cílů protistrany. Musíte mít ale k dispozici podklady, abyste dokázali protistranu přesvědčit. I tato strategie tedy vyžaduje širokou argumentační základnu.

Když nemáte zpočátku štěstí, nezoufejte a tahejte z rukávu další karty. Přesvědčte protistranu, že existuje i třetí zájem, který je sice slabší, ale neopominutelný. Říká se tomu kompromisní trojúhelník a budete-li šikovni, podaří se vám posunout jeho těžiště na vaši stranu.

ÚSTUP!

Dáváte-li přednost defenzivě, proč si třeba nestanovit si virtuální cíl? Začněte s nereálnou podmínkou, ze které budete postupně ustupovat. Oponent získá pocit získané výhody a vy docílíte přesně toho, co jste chtěli.

Určité chvíli třeba jen nechcete otevřeně demonstrovat cíle, jichž chcete dosáhnout. V takovém případě je vhodné zvolit cestu negativního vymezení se. Pomocí vhodných argumentů definujte to, čeho v žádném případě nechcete dosáhnout s tím, že vše ostatní je kompromis. Pak jen záleží na vaší šikovnosti, jakým směrem se bude jednání ubírat.

Poslední, poměrně radikální metodou, je tzv. čistý nátlak (známý jako metoda „ber, nebo nech být“). Představte jasné stanovisko a po protistraně požadujte jeho akceptování. Neustoupí-li, deklaruje konec jednání.

Na závěr ještě nutno dodat, že tuto bitvu doprovází ještě jedna nesmírně důležitá položka. Je to červená nit každého vyjednávání a měl by ji ovládat každý správný delegát. Řeč je o argumentaci, ale o té až příště.

Tipy pro pracovní život

Chcete vědět, jak se nejlépe uplatnit na pracovním trhu? Jak se správně prezentovat? Jak napsat životopis? Jak se připravit na pohovor? Jak během mládí získat extra aktivity a jak se uplatnit v konkurenčním prostředí? Tak právě pro vás je připravena doprovodná akce, kde získáte poznatky od expertů přímo z praxe.

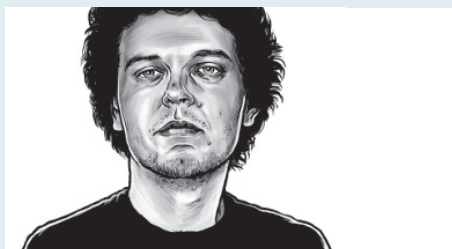
Kdy? **8. 3. 2013**

Kde? **Americké centrum**

Více informací v systému Fox.

THU THUY TRUONG

BÝVALÍ ÚČASTNÍCI ●★

TOMÁŠ LINDNER

respekt.ihned.cz

Když jste dnes ráno přišli k registraci, dostal se vám do ruky (mimo novin Chronicle) i výtisk renomovaného týdeníku Respekt. Nicméně nejspíš jen málokdo tuší, že Pražský studentský summit přímo ovlivnil i jednoho z jeho příspěvatelů. Představuji vám Tomáše

Lindnera, delegáta Norska a Číny. „Pro nás, studenty z malého města Ostrov, byla tehdy napínavá už jen cesta do Prahy,“ vzpomíná bývalý účastník tehdy ještě Pražského modelu Spojených národů, kterého dění o světě lákalo již dlouhá léta před jeho prvním setkáním se Summitem. Poté, co se ale konečně nechal zlákat středoškolským učitelem společenských věd, nechal se Tomáš Lindner okouzlit projektem vedle vzdělávacího efektu i jeho společenskou stránkou: „Poznávat fajn studenty z jiných škol, zažít něco jiného než většina spolužáků. To byla zkušenost, která mladého člověka nakopne.“ Summit pro mladého Tomáše Lindnera

tvořil naprosto jinou dimenzi, vybočení ze školního stereotypu. „Studování dějin Norska, jeho vztahu k EU, k Rusku i k lovu velryb, později zase na tu dobu detailní studium dějin Číny,“ vypočítává seznam jedinečného přínosu modelu do jeho života. Dnes, coby člen redakce Respektu, blogger a autor dvou knih reportáží z cest po Africe, Tomáš vidí jako podstatný posun existenci sociálních sítí, které pomáhají udržet kontakty vzniklé mezi delegáty z celé země. „Studenti mohou poznat kamarády, se kterými se budou vzájemně obohacovat ještě řadu let,“ uzavírá Tomáš Lindner.

BARBORA OBRAČAJOVÁ

Rada bezpečnosti – UNSC

pod patronací Jana Bondyho

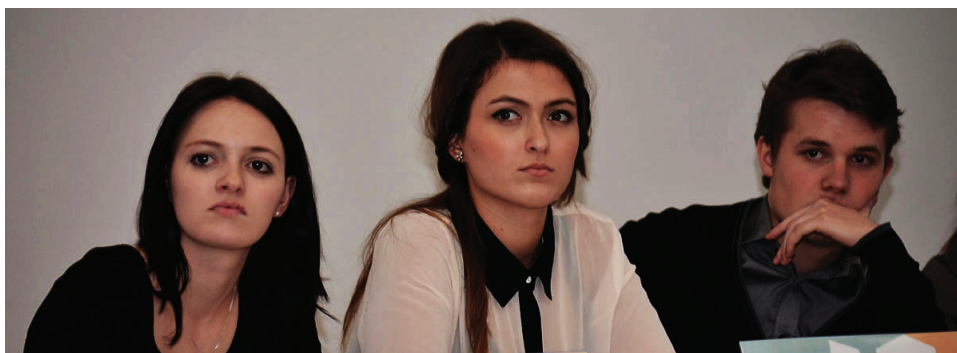
Na bohatý program dopolední části třetího přípravného setkání se předsednictvo Rady bezpečnosti snažilo navázat i odpolední částí. Komornější účast pak napomohla snáze vtáhnout přítomné delegáty do víru aktivit.

TEORIE A PRAXE ARGUMENTACE

Po krátkém zhodnocení zaslanych stanovisek se členové Rady zaměřili na poslední bod agendy, problematiku územních nároků v Jihočínském moři. Prezentace se zaobírala především externími vlivy, které v této jen křehce stabilní lokalitě povážlivě vyčleňují pomyslné rovnováhy klidu a míru. Zakončila ji celá plejáda dotazů a námětů predikujících možné budoucí hrozby a celkový vývoj.

Jak nadpis napovídá, velká část workshopu byla věnována argumentaci. Interaktivní přednášku vedl mnohonásobný účastník našeho projektu Michal Pečeňa. Kromě příkladů předcházení nevhodným slovním ranám pod pás se delegáti procvičili i v hledání falešných implikací a různých dalších argumentačních klamů.

Účastníky čekala i druhá část seznamování se s Jednacím řádem a velmi příjemným překvapením byla návštěva letošního patrona

archiv

Rady bezpečnosti OSN, Jana Bondyho, ředitele odboru veřejné diplomacie ministerstva zahraničních věcí.

Workshop završovalo jednání o kašmířské otázce. Naprosto bravurní argumentaci včetně širokého nástinu eventuálních východisek a možného směřování jednání přednesl velvyslanec Ruské federace. Úspěšná byla i obhajoba vlastních partikulárních zájmů pákistánsko-ázerbájdžánského tandemu.

JIŽ POČTVRTÉ

V rámci společného bodu agendy účastníci přivítali předsedova diskusní přednáška o surovinových konfliktech a s tím spjatá vyjed-

návací hra, na které se jistě ukáže, nakolik může znesvářené strany odměnit ochota ke kompromisu. Jen učinit ten první krok... Nemalá část programu bude věnována také též jednání o situaci v Jihočínském moři a po roční přestávce se vrací tzv. historická krize – a delegáti na ni nyní čeká zevrubná příprava!

VOJTĚCH BAHENSKÝ

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Diskuse: Surovinové zdroje
- Příprava na historickou krizi
- Jednání: Jihočínské moře

Hospodářská a sociální rada – ECOSOC

pod patronací Vlastimila Tesaře

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Ekonomické okénko: Mezinárodní obchod
- Mezinárodní ochutnávky
- Meziregionální Riskuj
- Simulovaná volba prezidenta ECOSOC
- Jednání o třetím bodu agendy
- Seznámení se čtvrtým bodem agendy

Dnes, na osmileté výročí vstupu Kjótského protokolu v platnost, se schází delegáti Hospodářské a sociální rady ke svému čtvrtému přípravnému setkání. A co bylo náplní minulého workshopu?

PATRON ORGÁNU

Delegáti si po seznámení s problematikou monetární politiky vyzkoušeli, co vše obnáší diplomatické vyjadřování. Následně si vyslechli přednášku patrona Hospodářské a sociální rady, pana Vlastimila Tesaře, ředitele Odboru mnohostranných ekonomických vztahů na Ministerstvu zahraničních věcí ČR. S patronem diskutovali o postavení České republiky v mezinárodních hospodářských organizacích. ECOSOC na třetím workshopu jednal o druhém bodu agendy – populační politice. Během tohoto

jednání byla neaktivnější delegátka Mauricia. Předsednictvo také musí ocenit velmi zajímavou výměnu názorů mezi zástupci Kataru a Filipín. V závěru byla Hospodářská a sociální rada uvedena do problematiky třetího bodu agendy, „přístupu k pitné a nezaváděné vodě“.

RŮZNORODÝ PROGRAM

A jaký bude dnešní odpolední program? Nejprve proběhne ekonomické okénko, zaměřené na tematiku mezinárodního obchodu. Následně si regiony poměří své znalosti během vědomostní soutěže Riskuj. Těšit se také mohou na mezinárodní ochut-

návky, kde poznají chuťové speciality jednotlivých zemí. Hospodářskou a sociální radu čeká i slibovaná simulovaná volba prezidenta ECOSOC, při které si budou delegáti vybírat ze tří kandidátů s rozdílnými přístupy ke směřování orgánu. Delegáti si prohloubí své znalosti Jednacím řádu, které využijí během jednání o třetím bodu agendy, jež tradičně proběhne v regionech i plénu. Na konci dnešního přípravného setkání budou delegáti uvedeni do problematiky čtvrtého bodu agendy, kterým je „sdílení technologií“.

JAN PIVODA

archiv

Rada pro lidská práva – HRC

pod patronací Kateřiny Sequensové

archiv

Jedna z lednových sobot opět patřila přípravnému setkání Pražského studentského summitu. Delegáti Rady pro lidská práva se tak v pořadí již potřetí sešli na půdě Vysoké školy ekonomické, aby se celé odpoledne zabývali nejpalčivějšími lidskoprávními problémy.

CO JSME ZVLÁDLI

Třetí workshop byl věnován druhému bodu agendy – dětské práci. V tomto duchu se neslo i cvičné jednání. Zde stojí za zmínku vynikající připomínky a stanoviska delegátů. Nutno podotknout, že se do jednání

zapojili téměř všichni přítomní delegáti. Zvláště stojí za zmínění překonání ostychu některých delegátů - jako například delegátky Kuby či delegáta Burkiny Faso, kteří se zpočátku zdráhali, nicméně přesto přispěli do debaty cennými názory. Vynikající práci odvedli taktéž delegáti Konga, Ghany a Senegalů, kteří hájili své zájmy před neustálým napadáním ze strany delegátek Polska či USA. Všem aktivním delegátům patří obrovská gratulace za zvládnutí jednání. Konec setkání byl věnován nejočekávanější události – degustaci dle regionů. Mohli jsme tedy ochutnat skvělé pokrmy ze všech koutů

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Lidskoprávní aktuality
- Třetí bod agendy: Nucené vysídlování
- Cvičné jednání

světa, jako byly například japonské sushi, belgické pralinky nebo mexické pálivé speciality.

CO NÁS ČEKÁ

Na čtvrtém setkání nás čeká představení posledního a společného bodu agendy – Nucené vysídlování obyvatelstva. Stejně jako na předchozích dvou setkáních se i tentokrát budeme výraznou část odpoledního programu věnovat cvičnému jednání. Delegáti opět budou mít příležitost přednést svá stanoviska a získat potenciální spojence pro závěrečné jednání na blížící se konferenci. Předposlední setkání zakončíme již tradičními závěrečnými informacemi a nic nebude bránit tomu, abychom se těšili na poslední přípravné setkání letošního ročníku, které se uskuteční 9. března.

IVETA ZETOCHOVÁ

Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu – UNESCO

pod patronací Michala Beneše

archiv

I munita minulý workshop selhala jak u slečny předsedkyně, po které se všem velmi stýskalo, tak i u značné části delegátů. Vlivem vlny chřipek počet účastníků dosti prořídl. O to většího prostoru se dostalo všem účastníkům během vyhrčené tiskové konference. Emoce tekly proudem, když z úst zástupkyně internetového portálu Bigfeministky zaznělo úpěnlivé přání, aby se ještě nenarozené dítě oblouzené asistentky nenarodilo jako muž. Těžkou konkurencí mohla být snad jen video reportáž deníku Hned teď. Které byla navíc i za ztížených podmínek moderovaná naprosto profesionálně. Za nejserióznější příspěvek byla nakonec zvolena reportáž rádia České vlny.

MÉDIA A MY

Neopomenutelným bodem programu bylo jednání nad etickými kodexy novinářů, jemuž předcházelo hodnocení stanovisek (dáváme velký palec nahoru) a úvod do tajemství vyjednávacích taktik. To je umění, o které mohli delegáti ve školních lavicích zakopnout jen stěží. I tak se s praktickými příklady vypořádali více než dobře.

V lehce pantomimický výstup se zvrhla přednáška o náležitostech správného ústního projevu a jeho nešvarech. Ani ta ovšem nezabránila k tomu, aby nejedn projev začal prohrábnutím bujně křtice! Příspěvků v obecné diskuzi se sešlo tentokrát tolik, že na podrobnou část zbylo 20 minut. Řečníci dne se stala delegátka Makedonie v těsném závěsu

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Případová studie
- Jednací řád II.
- Dokumenty OSN
- Jednání: Třetí bod agendy
- Památky UNESCO

s Polskem a Velkou Británií. Ti patrně vyslyšeli volání po větší účasti evropských států. Skvělé výkony podaly také delegátky Pákistánu, Kostariky či Egypta.

DEN VÝZEV

I dnešní přípravné setkání se bude věnovat jednání, tentokrát na téma hospodaření s vodou. Na pořadu dne bude také vytváření dokumentů na půdě UNESCO. Jednání se navíc zúčastní i čtyři staří známí delegátů, tradičně popírající všechny stereotypy. A kdo by si snad myslel, že posledním stanoviskem kolotoč shánění zdrojů a zpracovávání informací definitivně skončil, bude vyveden z omylu, ještě než se rozdají hodnotící dotazníky. Na delegáty dnes čeká více než jedna výzva. Vždyť konference je již na obzoru!

BÁRA BEČVÁŘOVÁ

Program OSN pro životní prostředí – UNEP

pod patronací Bedřicha Moldana

Na třetím přípravném setkání zasedli na svá místa delegáti Řídící rady UNEP v dosti prořídlené počtu, což však nezabránilo vyhlášení nejlepších došlých stanovisek, za která byli oceněni delegáti Bangladéše, Norska, Egypta a Lesotha.

VÁŽENÝ HOST

Nejenom jejich stanoviska se však změnila. Po krátkém zopakování základních styčných bodů v rámci deforestace uvítal UNEP přednášku od pana Petra Kalaše, který se po úvodu o teorii vyjednávání dostal až ke svým zkušenostem z mezinárodních environmentálních jednání, které vedl jako čelný představitel švýcarského ministerstva zahraničního obchodu, konzultant Světové banky či český ministr životního prostředí a pozdější hlavní český vyjednavatel v energetických otázkách. Delegáti se tak dozvěděli nejednu zajímavou historku z vyjednávání, které provázely třeba vznik indonéského ministerstva životního prostředí nebo programu Zelená úsporám.

ODLESŇOVÁNÍ A VOLBY

Po krátké přestávce, obohacené o přepojení do volebního studia České televize, přišlo krátké, leč důležité představení dokumentů,

kteří se během konference připravují. Na to již navázalo samotné jednání nad deforestací, které začalo nejdříve v rámci regionů, do kterých byli delegáti rozděleni a kde se pod dohledem jednotlivých členů předsednictva pokusili nalézt shodu nad opatřeními v boji s odlesňováním, která následně sepsal každý region do zvláštní zprávy, čímž delegáti poprvé přičuchli k tvorbě dokumentů. Následné zasedání se již plně neslo v duchu

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Geopolitika nerostných surovin
- Ekonomie a životní prostředí
- Zásady vyjednávání
- Jednání: Druhotné využívání nerostných surovin

seznamování s postoji států, které, vzhledem k velkému počtu delegátů, se neslo celé v duchu obecné rozpravy, kde jako obvykle delegátce Toga zdatně sekundovali zástupci Kolumbie a Spojených států.

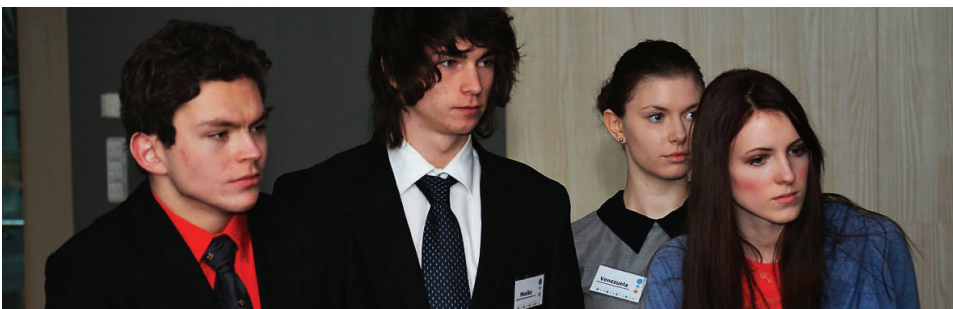
TEORIE I PRAXE

Pro čtvrté přípravné setkání čeká delegáty, krom dvou teoretičtějších náhledů – do surovinového problému a do řešení otázek životního prostředí ekonomickou optikou – praktická stránka věci, neboť budou seznámeni s několika praktickými zásadami jednání a vyjadřování a poté se přejde rovnou k zasedání o druhotném využívání nerostných surovin.

TOMÁŠ KONEČNÝ

Světová obchodní organizace – WTO

pod patronací Jana Mühlfeita

Druhý workshop se nesl v duchu mezinárodně-obchodních aspektů informačních technologií a e-commerce, což je nejen poměrně náročné téma, ale navíc bylo řešeno vůbec poprvé na půdě simulované Světové obchodní organizace. Zhruba dvě třetiny ministrů uposlechli doporučení předsedů a poslali svá stanoviska ke kontrole. Jsme optimisté, věříme, že příště nám bude zasláno stanovisek ještě více.

Nejlepším stanoviskem v původní neopravené verzi bylo stanovisko cteného ministra Korejské republiky. Druhé ocenění si odnesla vážená ministryně Jihoafrické republiky, a to za největší progres mezi původní a opravenou verzí stanoviska. Gratulujeme!

Nejen předsednictvo hodnotilo. Možnost hodnotit měli na třetím přípravném setkání i ministři, kteří nám sdělili své dojmy a připomínky k background reportu pro aktuální bod agendy. Děkuje!

blematicke jistější a mohli se dobře připravit na konferenci. Nechyběla ani krátká přednáška o tom, jak fungují informační technologie a e-commerce v reálném světě.

POZOR KRIZE!

WTO poprvé okusilo krizové jednání. USA a EU se dohodli na uvalení cla na produkty ITC a e-commerce. Ministři museli rychle reagovat. V kuloárním jednání se dozvěděli podrobnější informace, načež se začaly tvořit názorové skupiny. V plénu bylo jednání dynamické a konstruktivní, což udělalo předsednictvu velkou radost. Jen tak dále!

Po krizovém jednání následovalo standardní jednání o druhém bodu agendy (tedy bez smyšleného uvalení cel na produkty ITC a e-commerce). Nechyběl ani „trailer“ (úvodní přednáška) do dalšího bodu agendy.

CO NÁS ČEKÁ PŘÍŠTĚ

Na dnešním workshopu budeme jednat o liberalizaci mezinárodního obchodu se surovinami. Zlatým hřebem pak bude přednáška a diskuze s naším vzácným hostem, kterým bude český ekonom a politik Vladimír Dlouhý.

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Organizační informace
- Prezentace: Liberalizace obchodu surovinami
- Jednání
- Host: Vladimír Dlouhý

ITC A E-COMMERCE

Další blok našeho programu se věnoval podrobnějšímu vysvětlení a pochopení důležitosti problematiky ITC a e-commerce. Tento blok reagoval na zaznamenané nedostatky ve stanoviscích tak, aby si ministři byli v pro-

PETRA MACKŮ

Model NATO

pod patronací Jiřího Šedivého

We are through the half of our preparatory sessions. Surprised by the amazing range of activity of the delegates, it is the joint aim of the whole Model NATO team to ensure another smooth and tempting program in order to help you become better than ever.

DIPLOMACY

To sum up, the third Workshop is regarded to be perfect, from our side and, as we hope, even from yours, distinguished ambassadors. Full of incentive and information from the plenary discussion, the delegates started with the traditional working groups session. The ambassadors shared the views of their homelands regarding the issue of international cooperation and relations with other countries. Then we welcomed chargé d'affaires of Canadian embassy in Prague, Mr. Matthew Loken, our exclusive guest gave an insider lecture about Arctic issue.

archiv

Lastly, our honorable ambassadors have proven their readiness and willingness to struggle to reach the consensus, even when it comes to as difficult topic as the situation in Syria. Absolute joint consent, fundamental and traditional principle of the negotiations within NATO, can be obtained just by one, in to means less traditional activity – impassioned discussion. A majority of delegates shall be given a golden star for their participation!

FOURTH WORKSHOP

This workshop, the main focus is going to be mainly on negotiation and application of the soft skills that you've hopefully gained

through three preceding preparatory sessions. First item on the agenda of the day is a lecture on the theory of argumentation. The honorable ambassadors will be given the chance to simulate the NATO-Russia council, whereas the lastly opened issue of Arctic will be the main point on the table and conclusively a brand new item is going to be presented – the cyber terrorism. A lot of unfinished business, experience and hard work await you in the Model NATO in following months. We need to keep up the pace and motivation, as the mountaintop of your endeavor is approaching us. The conference!

BARBORA OBRAČAJOVÁ

IV. WORKSHOP - PROGRAMME

- Theory of Argumentation
- NATO-Russia Council
- Cyberterrorism
- Negotiations: Crisis in Mali

PROGRAM IV. WORKSHOPU

- Tabáková směrnice
- Evropské okénko
- Jednací řád
- Jednání: Surovinové zdroje

V temných dobách, kdy obloha je zahalena stereotypem, nepropustným, pohlcujícím veškeré paprsky naděje na světlejší zítřky. V dobách, kdy zlo každým dnem postupuje blíže a blíže, kdy dusot jeho kroků je slyšet stále jasněji a při pouhém pomyslení na něj tuhne krev v žilách, v těchto dobách příslušníci lidského pokolení pouze napjatě očekávají osudovou hodinu, v níž se postaví za prapor dobra a chrabře vykročí vsříc nerovnému souboji s krutým nepřite-

Model EU

pod patronací Jana Michala

lem. Mnozí hrdinové padnou, a i ti přeživší si často odnesou těžké šrámy v podobě vysoké cifry zapsané v indexu. Přes tyto útrapy zkuškového období se několik statečných vydalo za brány Vysoké školy ekonomické, aby se zde opět zúčastnili v pořadí již třetího přípravného setkání.

KVÓTY PRO KVÓTY?

Za odpolední oponou byla nejprve přichystána panelová diskuze o návrhu směrnice zavádějící povinné kvóty pro obsazování žen do dozorčích rad. Trojice přizvaných hostů, zastávající všechny odstíny názorového spektra, měla zaručovat patřičnou argumentační vřavu. A skutečně, zásobována trefnými dotazy z publika posléze rozebrala danou problematiku až po jednotlivé atomy.

Delegáti rovněž absolvovali první rande s Jednáním řádem, jenž se, minimálně do konce ročníku, stane jejich životním partnerem. Nabyté znalosti si pak mohli vyzkoušet hned vzápětí, jelikož na ně čekala obecná rozprava o návrhu vytvoření jednotné evropské delegace pro letní olympijské hry v Rio de Janeiro. Tvrdá jednání odhalila skutečnost, že jednotný evropský duch je stále ještě v plenkách krčící se v kolébce před partikulární národní hrdostí. Došlo však i na konkrétnější debatu, které dominovala klíčová otázka, zda by měl David Beckham v evropském fotbalovém týmu pilovat pravou lajnu či zahřívát lavičku náhradníků.

KUŘÁKŮM PŘÍSTUPNO

Únorový workshop opět nabídne pestrou paletu aktivit. Úderem třinácté hodiny zahájí jednací místnost pomyslné obláčky dýmu, diskutovat se totiž bude o návrhu na revizi tabákové směrnice. Vzduch však následně pročistí informační vír v podobě evropského okénka následován volným pokračováním děsivého thrilleru s názvem Jednací řád 2: Pomsta hlasovacích štítků.

archiv

JIŘÍ BRADA

ZAOŠTŘENO NA

Po stopách jedné ekologické katastrofy

Střed eurasijského kontinentu skrývá zajímavý fenomén – obrovská vnitrozemská „moře“. Ve vyprahlých pouštích a polopouštích se nalézají velké vodní plochy, které přinášejí vláhu a život do jinak mrtvých koutů světa. Osud jednoho jezera je ovšem mimořádně skličující.

Je zajímavé, kterak rozsáhlé vnitrozemské vodní plochy vznikly. Celá střední Asie je mimořádně rozsáhlou bezodtokou oblastí. To znamená, že místní řeky nedotékají do světového oceánu, nýbrž do obrovských jezer – Kaspického a Aralského „moře“. Nedostatek vody několikrát postihl i větší z vodních ploch – slavné Kaspické moře. Ale i díky přítoku v podobě volžského veleotoku se dokázalo vzpamatovat. Na rozdíl od menšího a nešťastnějšího brášky, Aralského jezera, jež je rozpuštěno mezi Kazachstán a Uzbekistán.

BAVLNA V POUŠTI

Za dob Sovětského svazu byl podporován vznik bavlníkových monokultur ve střední Asii, zejména v Turkmenistánu. Bavlník je ovšem plodinou velmi náročnou na vodu. Mezi lety 1954 a 1988 byl postupně vybudován přes 1300 kilometrů dlouhý Karakumský kanál, který přivádí vodu z řeky Amudarja přes poušť Karakum k bavlníkovým plantážím. To sice umožnilo provozovat v turkmenských polopouštích zemědělství, ovšem významně snížil průtok řeky Amudarje. Která je, spolu s řekou Syrdarjou, hlavním přítokem Aralského jezera.

Na konci 50. let byl čtvrtým největším jezerem světa právě „Aral“. Šlo o bohatý zdroj ryb a hospodářský i klimatický stabilizátor regionu. Od té doby ovšem začalo postupně klesání hladiny, jež vyvrcholilo v 90. letech.

GIGANTICKÁ SOLNÁ POUŠŤ

Stalo se, že za nízkého stavu vody řeky Amudarja a Syrdarja vůbec do jezera nedotékají. Mělká jižní část se takřka celá vypařila a zanechala po sobě gigantickou solnou poušť – téměř 45 tisíc kilometrů čtverečních, což je více než polovina rozlohy České republiky! Ve zbytku jezera se

znásobila salinita a ze vzniklé pouště ostré vichry rozfukují po okolí slaný písek, který způsobuje těžké zdravotní obtíže lidem v širokém okolí.

Vybudováním hráze se zřejmě podařilo zachránit malou a hlubší severní část jezera. Voda se postupně vrací i do dříve významného, dnes opuštěného přístavu Aral. Jižní část jezera je ale zřejmě beznadějně ztracena.

UTOPIE A PERSPEKTIVY

Dříve se uvažovalo o nákladných projektech, jako kupříkladu o obrovském kanálu, který by do Aralského jezera dovedl vodu z Obu, Irtyše či Volhy. Realizace ovšem není pravděpodobná. Zatímco Kazachstán investuje do záchrany severního jezera, Uzbekistán pomýšlí na jiný druh „rozvoje“ vyprahlé solné pouště na jihu. Spolupracuje se zahraničními konsorciemi na průzkumu ložisek ropy a zemního plynu. Ba i těžba byla zahájena.

Aralské jezero představuje šokující pohled na sovětské centrální plánování, jež nepovažovalo za problém zlikvidovat jedno z největších jezer světa a pro region klíčovou vodní plochu. Na úkor Aralského jezera vznikla bavlníková pole v Turkmenistánu. Ekologická katastrofa je vykoupena ekonomickým prospěchem. Bude ostatně i do budoucna. Uzbekistán na těžbě fosilních paliv v jižním „jezeře“ také jistě neprodělá.

KRISTIÁN LÉKO

KOMENTÁŘ

Historická lekce z demokracie

V minulých týdnech oslavily Spojené státy americké sté výročí podepsání šestnáctého dodatku Ústavy. Toto výročí sice na první pohled vlnu emocí nevyvolá, ale dnes je pro nás možná zajímavější než kdy dříve. Podepsání tohoto dodatku totiž značilo konec jedné z nejdůležitějších epoch americké kulturně politické historie.

Třicet let předcházejících podepsání šestnáctého dodatku se neslo ve znamení politického boje progresivního hnutí za sociální práva, ochranu přírody a zvýšení životní úrovně. Ten byl pak symbolicky završen právě podepsáním šestnáctého dodatku, který definoval americkou daň z příjmu jako progresivní, tedy různě vysokou pro různé majetné Američany – vyšší pro bohaté a nižší pro chudší.

KDYŽ REPREZENTACE SELHÁVÁ

Pojem „Manchesterský kapitalismus“ většinou z nás už mnoho neříká, ale na konci devatenáctého století vzbuzoval mnoho emocí. Původně se jím označovala situace

v Manchesteru, srdci britského textilového průmyslu. Ten byl hnán kupředu drastickými pracovními podmínkami dělníků, kteří zde pracovali bez jakékoliv právní ochrany. Dětská práce, dlouhé směny, nízké platy a devastace přírody umožňovaly na jedné straně obrovské zisky obchodnické třídě a aristokracii, ale na druhé straně uvrhávaly tovární dělníky do strašlivých životních podmínek.

Situace ve Spojených státech 80. let 19. století vypadala velmi podobně. Robert Reich, bývalý ministr financí Clintonovy vlády, nedávno dokonce řekl: „Byla to éra lopeživých velkopodnikatelů, kdy malý počet nejbohatších kontroloval prakticky veškeré společenské bohatství a s ním i po-

litickou moc, kdy se chudoba šířila v bezpříkladném rozsahu a kdy vše nasvědčovalo tomu, že se Spojené státy změní v monetární aristokracii.“

Na rozdíl od Británie měli volící Američané problém s tím, že vlivem neefektivního demokratického procesu nedokázali své požadavky prosadit. Politická reprezentace velké části společnosti – pracujících – byla v obou zemích krajně neefektivní, existovala-li vůbec.

DESETILETÍ ZMĚNY

Devadesátá léta 19. století uvrhla Spojené státy do těžké ekonomické krize. V reakci na ní se začala společnost stále více zajímat o to, jak změnit status quo a řešit soudobé problémy. Tzv. progresivní hnutí přišlo s řadou témat. Investigativní žurnalisté (tehdy zvaní „zostouzeční“) se střefovali do ředitelů velkých monopolů s hesly „demokratizace, sociální spravedlnost, konec monopolů“.

» pokračování na str. 13

» pokračování ze str. 12

Obrovské stávkové a lidové hnutí začaly s železnou pravidelností otřásat americkou společností.

V roce 1901 byl do prezidentského úřadu zvolen Theodore Roosevelt, který kandidoval právě s agendou rozbití monopolů a omezení vlivu nejmovitějších vlastníků, které vytrvale označoval za „skopové hlavy“. Společnost, která se tak posledních třicet let pomalu měnila, dostala v tu chvíli konečně jasný impuls k dramatickému posunu.

Desetiletí, které následovalo, se tak neslo ve znamení sociálních reforem. Témata jako ochrana přírody, vytvoření mechanismů přímé demokracie a vytrvalá snaha o přetvoření masy dělnictva ve fungující střední třídu byla nakonec završená výrazným zvýšením životní úrovně méně majetných a zvolením takových liberálů, jako byl Woodrow Wilson.

DEMOKRATICKÁ LEKCE

Není obtížné vidět paralely mezi tehdejší situací a současnou situací v západním světě. Schéma krize – protestní lidové

hnutí – sociální proměna se začíná dostávat na agendu evropské i americké politiky. Hesla hnutí Occupy nebo španělských Indignados, byla velice podobná těm z progresivistického hnutí. „My jsme 99 %“ je možné hledat v Rooseveltových slibech o navrácení politiky obyčejným lidem a vyhnání „skopových hlav“ z veřejného prostoru. Snaha o sociálnější politiku a prohloubení demokratických principů je

zase vidět v Obamových zdravotnických reformách stejně jako v současných Franciích Françoise Hollandy a stoupajících preferencích sociálně citlivých stran v celé Evropě. Otázkou však je, zda se v dnešním mnohem komplexnějším světě dokáže prosadit progresivismus tak, jako se tomu stalo na počátku minulého století.

MATOUŠ HRUŠKA

VELKÉ KAUKY ŽURNALISTIKY**Obálková aféra Věcí veřejných**

Po třech amerických kauzách se přesouváme rovnou do českého rybníčku. Začneme nedávným případem, který byl jednou z příčin rozvratu kdysi nadějně parlamentní strany Věcí veřejných. Jména Víta Bárty a Jaroslava Škárky vám jistě nemusíme dlouze představovat.

Časopis Respekt 4. dubna 2011 uveřejnil článek, ve kterém Škárka, tehdejší místopředseda Věcí veřejných, redaktorce – i když takzvané off-record – řekl, že pravidelně dostává od Víta Bárty peníze za loajalitu. Poté, co informace vyšla, ji oba popřeli. Škárka ale za týden verzi Respektu potvrdil a podal na Bárta trestní oznámení. Podle Bárty však nešlo o úplatek, nýbrž o bezúročnou půjčku.

KOČÍ BERE ZA OTĚŽE

Aby kauza nebyla nudně maskulinní, přidává se další osoba. Mladá ambiciózní

blondýna, předsedkyně poslaneckého klubu strany, Kristýna Kočí. Ta na Víta Bárta podala další trestní oznámení, opět za uplácení. Měla od něj dostat půlmilion, který uschovala u notářky. Bárta 8. dubna, čtyři dny po zveřejnění článku v Respektu, rezignoval na funkci ministra dopravy, protože podle svých slov nechtěl svou kauzou zatěžovat reformní činnost vlády a hodlal vše co nejrychleji objasnit.

JAK TO VŠECHNO DOPADNE?

V dubnu 2012 byl Vít Bárta uznán vinným z podplácení a dostal podmíněný osmnácti-

měsíční trest. Jaroslavu Škárkovi byl přiřknut tříletý nepodmíněný trest za podvod, tedy za to, že úplatky od Bárty vylákal. Oba se ale odvolali a v listopadu loňského roku odvolací soud musel respektovat verdikt Nejvyššího soudu, který prohlásil, že Bárta nemůže být potrestán za nabízení půjček na schůzích poslaneckého klubu, protože byl chráněn poslaneckou imunitou. Letos 23. ledna se případ vrátil zpět k obvodnímu soudu s jasnými pokyny. Odvolací soud rozhodl, že se zločiny nestaly, a obvodní soudce Šott toto rozhodnutí akceptoval. Pravděpodobně tak zanedlouho vyjde konečný rozsudek, který oba dva osvobodí. Aféra však není úplně bez následků – Vít Bárta stála post ministra dopravy a Škárka i Kočí byli ze strany vyloučeni.

ETICKÁ OTÁZKA

Obálková kauza („obálková“ proto, že poslanci měli dostávat úplatky v hotovosti v obálkách) opět vynesla na světlo jednu z otázek etiky novinářů. Pokud jim někdo něco sdělí „off-record“, mají právo informaci vydat? Nejde o krytí trestného činu, pokud si ji nechají pro sebe? Jaká musí být závažnost zprávy, aby se novinář mohl hájit celospolečenskými zájmy? A proč vůbec dotyční informace, které nechtějí, aby byly vydány, sdělují? Co má žurnalista, který se v takové situaci ocitne, dělat, nikdy nelze jednoznačně říci.

LAURA HAVLOVÁ

LETEM SVĚTEM

„Hrdina počítačový hry jde do světa“

Proč jsem si pro titulky svého článku popisujícího jazykový kurz v zahraničí vypůjčila název desky kladenské skupiny Zrní? Jednoduchá odpověď. Přesně pasuje. Student jazykového kurzu jest totiž hrdinou své vlastní jazykové adventury, která se odehrává, kde jinde, než ve světě.

Když máte před sebou dva měsíce prázdnin, žádné plány, přeplněnou hlavu a maturitu na krku, máte v podstatě dvě možnosti. Buď to se budete bezúčelně flákat a nebo toho času, který máte, využijete a nicnedělání dodáte smyslu. Já se tehdy rozhodla flákat efektivně. Vysypala jsem prasátko a zařídila si studijní pobyt na jazykové škole v anglickém Brightonu. A ano, udělala bych to znovu.

PRO KAŽDÉHO PODLE CHUTI

Výběr jazykových kurzů v zahraničí je opravdu široký. Můžete jet v podstatě kamkoliv a studium si přizpůsobit podle vlastních požadavků a potřeb. Já se rozhodla bydlet v rodině a každé dopoledne trávit ve škole. Byla jsem tedy obklopena jak rodilými mluvčími a jejich typickými zvyklostmi, tak mladými lidmi z celého světa. Tato různorodost pro mě byla obohacující ve všech možných ohledech.

Co se samotného jazyka týče, troufám si tvrdit, že měsíc studia v zemi, kde je tento jazyk mateřtinou a jste jím tedy nuceni mlu-

vit nepřetržitě, vydá za rok studia, kam docházíte cca třikrát týdně na hodinu. A je to nejen rychlejší a efektivnější, ale hlavně i zábavnější. Máte mnohem větší přirozenou motivaci ke zdokonalování se a tím pádem pro vás studium představuje spíše takovou „jazykovou adventuru“ než „nudnou biflovačku“.

ZKUŠENOST NA CELÝ ŽIVOT

Zprvu jsem si ani neuvědomovala, kolik pozitiv mi tato zkušenost vlastně může při-

nést. Mým primárním cílem bylo zdokonalit se v angličtině a zpříjemnit si prázdniny. Nijak mě neznepokojoval fakt, že budu poměrně dlouhou dobu sama v cizím městě, právě naopak. Což byl možná důvod mé nedostatečné přípravy na nepříjemné situace, které by teoreticky mohly nastat. Samozřejmě o co více jsem jich podcenila v teorii, o to více jich nastalo v praxi.

Jsem za to ovšem velice vděčná, protože jsem se díky tomu naučila problémy řešit operativně, nepodléhat panice a ještě si u toho udržet zdravý nadhled a dobrou náladu. Čímž chci říci, že se vám takováto zkušenost může hodit mnohem víc, než si v tuto chvíli vůbec dokážete představit.

MARTINA BRÁZDOVÁ

Procházka po londýnské čtvrti Notting Hill

archiv M.B.

NA OKRAJI SVĚTA

Canadian Perspectives on a Changing Arctic

Polar bear in a typical Arctic scenario

Paul Gatlapeau, 2007

New opportunities and challenges are emerging across the Arctic and North, in part as a result of climate change and the search for new resources. The geopolitical significance of the region and the implications for Canada have never been greater.

As global commerce charts a path to the region, Northern resources development will grow ever more critical to Northern economies, to the peoples of the North and to Canada as a whole. The potential of the North is of growing interest to Canada, to other Arctic states and, increasingly, to others far from the region itself.

While the opportunities are great, there are also important social, economic and en-

vironmental challenges. Some of these have important international dimensions. How the region as a whole evolves will have major implications for Canada and our role as an Arctic power.

Canada's vision for the Arctic is a stable, rules-based region with clearly defined boundaries, dynamic economic growth and trade, vibrant Northern communities, and healthy and productive ecosystems. Canada is taking

a robust leadership role in shaping the stewardship, sustainable development and environmental protection of this strategic Arctic region, and engaging with others to advance our interests.

The Government of Canada has launched an ambitious Northern Strategy to respond to these opportunities and challenges. Canada is committed to exercising the full extent of its sovereignty, sovereign rights and jurisdiction in the region.

The Arctic Council is a consensus-based, high-level intergovernmental forum that promotes the environmental, social and economic aspects of sustainable development and environmental protection in the Arctic region. The unique structure of the Council brings both the eight Arctic states (Canada, Denmark, Finland, Iceland, Norway, Russia, Sweden and the United States) and the six Arctic Indigenous Permanent Participants together around a common agenda – enhancing the strength and effectiveness of this unique multilateral forum.

MATTHEW LOKEN
EMBASSY OF CANADA

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Hlavní partner Modelu NATO

Ministerstvo zahraničních věcí
České republiky

Model NATO is co-sponsored by
the North Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner Modelu EU

Partner konference

Univerzitní
partner

Partner zahájení

Partner jednání

Partneři Modelů

Mediální partneři

Hlavní mediální partner

Hlavní mediální partner

Partner Chronicle

Za podpory

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs